

BYENS FEDRE:

Thor Olsen hørte til den generasjon av forretningsmenn som avløste det gamle Christiania-patriciat, det som gikk til grunne med krisen i 1820. Mange av dem var innflyttede bondegutter, som ved sitt pågangsmot, sin flid og nøkternhet i løpet av kort tid skaffet seg en formue og en fremtredene sosial posisjon i byen.

Thor Olsen ble født i 1786 i Nes på Romerike. Som ung gutt vandret han på sine ben til Christiania for å søke tjeneste og ble krabboddreng hos kjøpmann Christian Olsen i Grensen. I 1813 begynte han sin egen lille kolonialforretning i Skippergaten og opparbeidet en betydelig formue på relativt kort tid. I 1829 kunne han flytte inn i sin nybyggede forretningsgård i Dronningens gate nr. 16 hvor han fikk sin

privatbolig i 2nen etasje. Her lot han maleren Peder Balke dekorere veggene i den store salen med motiver fra bl.a. Christiania og Eidsvoll. Disse veggfeltene kom til Oslo Bymuseum i 1911 da gården ble revet.

Thor Olsen kom meget snart til å innta en fremtredende plass i byens offentlige liv og utførte alle de tillitsverv som ble overlatt ham, med stor dyktighet. Dette, og hans personlige egenskaper, resulterte også i at han ved valgene til byens første kommunestyre var en av dem som fikk det høyeste stemmetall. Hans store innsikt i byggeforhold gjorde at han fikk plass i en rekke bygge- og reguleringskomitéer. Som medlem av slottskommisjonen tente han et ekstra festbluss ved feiringen av grunnstensnedleggelsen, da han sam-

men med kongen skjenket 14 tønner øl til den påfølgende folkefest – fra sitt eget lille ølbryggeri. Han deltok også med iver i reisingen av Børsen, Frimurerlogen på Grev Wedels plass og ombyggingen av Vår Frelses kirke i 1850. Vi finner også hans magre energiske profil blant medlemmene av «Theaterinteressent-skabets Bestyrelsescomitee», som utførte et energisk arbeide for å skaffe Christiania et nytt teater.

Også på det sportslige felt har Thor Olsen gjort en innsats. Han var en glimrende skytter, og kastet seg over denne sportsgren med samme iver og glød han hadde vist på alle andre områder som fanget hans interesse. Han var medlem av Skydeselskabet Christian Augusts Venner, som holdt til på Helverschous løkke, det kjente traktørsted ved Munkedamsveien omtrent på hjørnet av Cort Adlers gate. Selskapet ble stiftet i 1810 og 6 år senere ble Thor Olsen medlem. Han var dets doyen gjennom en årrekke, sørget for hele administrasjonen og holdt selskapet gående ved tilskudd av egne midler. Ved selskapets skyteøvelser var han en dyktig deltager like til sin død i 1868 – året etter gikk også skyteselskapet over i historien.

Thor Olsens edle karakter ga seg utslag i hans store godgjørenhet, og det er som den rundhåndete filantrop han først og fremst vil bli husket. Han var selv vokset opp i små kår, så han hadde ikke vanskelig for å sette seg inn i medmenneskers økonomiske vanskeligheter. Thor Olsen ble meget tidlig enkemann og hadde ingen barn og lot derfor andres isteden nyte godt av sine penger.

I 1838 opprettet han Vaterland Asyl i Tomtegaten, dette barnehjemmet skjenket han 9 år etter ved testamentarisk bestemmelse både hus og driftskapital. «Jeg er mere og mere kommen til den Overbevisning, at Børne-Asylerne ere en af vor Tids for Menneskeheden gavnligste Institutioner, thi de beskytte de fattige og tildels forsorgløse Børn baade imod moralsk og fysisk Fordærvelse, paa samme Tid som de gavne Forældrene saavel i moralsk som økonomisk Henseende. Jeg er saaledes kommen til den Forvisning ikke bedre at kunne anvende min Donation, end til Indstiftelsen af et stedseværende «Børne-Asyl for den fattige og arbejdende Klasse».» Asylet lever videre den dag i dag, men er flyttet opp i sunnere omgivelser. Det ligger i Sandakerveien 63 omgitt av en deilig have, og skiftet ved flytningen navn til «Thor Olsens Stiftelse». Et vakker monument over en edel og rik personlighet.

Oslo Bymuseum er den lykkelige eier av det vakre miniatyrportrettet, som vi her offentliggjør for første gang. Det ble gitt til museet for bare få år siden. Bildet er montert som et smykke og kan brukes både i kjede og som brystnål. Det ble opprinnelig gitt som gave fra Thor Olsen til en ung dame – giverens grandtante. Det hadde da en krans av brillianter rundt bildet, men disse ble av giverens far tatt ut for å lage et smykke i bryllupsgave til hans unge brud. Disse har museet erstattet med bergkrystaller for at den fortjente manns kontrafei skulle få noe igjen av sin tapte glans.

E. B.